

de SAAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

GEREFORMEERDE GEMEENTE
OOLTGENSPLAAT

04 De Kerk bidt
voor ons kind

11 Gewicht
aan de klok

20 Kinderloos

Zalige plaats na Pasen

ds. H. Hofman, Grand Rapids (VS)

Let wel, van alle elf discipelen lezen we eerst dat zij Hem, dat is de opgestane Levensvorst, aanbaden. En daarna staat er: ‘... doch sommigen twijfelden’. Hoe kan dat toch?

► ... doch sommigen twijfelden.

Mattheus 28:17b

Aanbidden of knielen, dat duidt op het komen op een lage plaats. Allen op de grond, allen gebogen voor Hem in het stof, allen op die plaats waar het zalig is om niets te wezen in het eigen oog voor God en waar Hij moet wassen en ik minder worden. Zalige plaats na Pasen! Een betamelijke plaats ook, want Hij moet als Koning heersen. En dan staat er: ‘... sommigen twijfelden’.

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE OOLTGENSPLAAT

Nadat eerdere pogingen om in Ooltgensplaat een Gereformeerde Gemeente te stichten op niets zijn uitgelopen, ontstaat er in 1945 alsnog een afdeling van Middelharnis. Na eerst enige tijd wekdiensten in de openbare school aan het Weespad te

hebben belegd, komt men vanaf 23 december 1945 voortaan ook 's zondags bijeen. Als plaats van samenkomst fungeert daarbij een tot kerk ingerichte loods achter de meubelzaak van P. van Kempen aan de Molendijk. Een maand later, op 23 januari 1946, vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. In de zomer van 1950 verhuist men naar twee tot kerk verbouwde zaadpakhuizen van de firma Hobbel aan de Molendijk. Op 5 oktober 1996 legt oud-ouderling A. de Bonte de eerste steen van het huidige kerkgebouw. Op 21 december 1996 neemt ds. C. de Jongste de nieuwe Rehobothkerk (met 206 zitplaatsen) in gebruik met een preek over Zacharías 4. In 2010 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 280. De gemeente telt 121 belijdende leden en 93 doopleden.

We mogen hier gerust de vraag stellen hoe dit toch kon. Echter, laten we wel bedenken dat over twijfel nogal eens ongenueanceerd wordt geoordeeld. Alle twijfel is namelijk nog geen ongelooft. Sterker nog, bij twijfel kan er juist veel geloof zijn, maar het ligt bestreden en kan zo onvolkomen zijn. Velen van Gods kinderen lijdten onder de macht en de druk van de twijfel! Laten we bedenken dat er over het feit dat Jezus was opgestaan geen twijfel was. Dat wisten ze allemaal, want Hij was hun immers verschenen, reeds op de eerste dag van Zijn opstanding. Zij waren allemaal getuige geweest van het gesprek tussen Jezus en Thomas, de overige verschijningen daargelaten. We lezen ook dat de Heere Jezus hun uitdrukkelijk bevolen had om te gaan naar Galiléa, naar een specifieke locatie. En daar bevinden de discipelen zich dan ook in ons tekstgedeelte.

Geen ongelooftsgestalte

Je zou dit 'geloofsgehoorzaamheid' kunnen noemen. Het is dus bepaald geen ongelooftsgestalte waarin zij zich op dit moment bevinden. En toch: sommigen twijfelden. Nee, deze twijfel betrof niet zozeer of Hij het nu werkelijk wás, maar meer de vraag hoe alles wat er rond het lijden en sterven van Christus was gebeurd zo kón zijn. Gods wegen zijn zo vol majesteit en heerlijkheid, zo ongedacht en gaan zo boven ons redelijk verstand uit. Hier was een erkenning van de majesteit van Zijn Persoon, maar het gevallen Adams-hart is van nature niet ingesteld op de hogere wereld van het geloof, van die hemelse gewesten waar de opgestane Jezus Zich beweegt. Ogen die gewend zijn aan het duister kunnen het Goddelijke licht van Zijn heerlijkheid blijkbaar niet verdragen. Een mens is als een mijnwerker die daaraan gewend is, die werkt en leeft waar het donker is. In het donker van eigen ik en eigen inzichten. In het donker van een bestaan

waar de oude Adam nog zoveel invloed heeft, en zoveel te zeggen heeft, ook na ontvangen genade. Het licht van Gods Geest is nodig om Christus in Zijn opstandingsheerlijkheid te kunnen aanschouwen.

Geen bestraffing

Het valt op dat Jezus deze twijfel niet bestraft. We schreven zojuist: wat wordt er soms ongenueanceerd over twijfel en ongeloof geoordeeld. We mogen de twijfel niet goed praten of in bescherming nemen. Nog minder mogen we er prat op gaan en te doen alsof twijfel een soort teken van de echtheid van het geloof zou zijn. Mensen die dit menen, verstaan niet wat geloven is.

Geliefden, het geloof koestert geen ongeloof, maar het geloof koestert ook zichzelf niet omdat het gelooft! Hier nu ligt zulk een scherp onderscheid. Wat is er veel geloof dat zichzelf koestert. Het maakt zulken in wezen niet uit of het nu gaat over een levende of over een dode Jezus, als er maar geloof is. Dan wordt het geloof een doel op zich. Maar geloof heeft een voorwerp waar het naar uitzielt en naar hunkert. Dat geloof richt zich niet op geloven als zodanig, maar wil zich ervan vergewissen dat Hij het is zoals Hij Zich openbaart. Die zielen haken naar de vrede, ze jagen ernaar of ze het ook grijpen mochten, en ze zeggen met Paulus: 'Broeders, ik acht niet dat ik zelf het gegrepen heb'. Dat volk weet maar al te goed dat ze God met hun ongeloof en twijfel bedroeven. Zij zien waar het ligt, maar kunnen het niet zelf grijpen, en als het ongeloof wordt bestraft, ontvangen zij klappen. Want het is zonde, en zij weten dat.

Bij hen is de twijfel een worsteling, het is het worstelen van het geloof tegen het ongeloof van het hart, de strijd van de geest tegen het vlees. Deze mensen zijn net als bomen die vaststaan in de bodem van het

Woord, maar door de storm worden geschud en gebogen.

'... doch sommigen twijfelden'. Dát zijn nu de mannen die Jezus gaat uitzenden. Het zijn dus geen helden met van alles en nog wat op zak, maar zwakke mensen die in zichzelf niet in staat zijn om te geloven. Ze zijn wél in staat om te twijfelen, maar niet om te geloven! Opvallend toch, dat ze wel gehoorzaamd hadden, wel Hem aanbadden, en dán geholpen te moeten worden met geloven.

Geen verwijt

Op die nood komt Jezus af. De opgestane Levensvorst komt om de afstand te overbruggen, om de stilte te verbreken, het bestreden geloof te versterken en het kleingeloof te bemoedigen. Hier klinkt het niet: 'O onverstandigen en tragen van hart om te geloven al hetgeen dat de profeten gesproken hebben!' Maar: 'En Jezus bij hen komende, sprak tot hen, zeggende'.

Bij hen komende... Niet: zij komen op Hem af, maar Hij komt naar hen toe. Hij geeft hun bijzondere aandacht, verbreekt de stilte en gaat spreken. En in Zijn spreken wordt het bestreden geloof versterkt. En daar klinkt geen verwijt vanwege hun ongeloof. Geen boze woorden vanwege hun twijfel. Geen bestraffing vanwege hun zwakheid. Geen harde behandeling, geen striemende zweep. Waarom niet? Omdat God het gekrookte riet niet verbreekt en de rokende vlaswiek niet uitblust.

Integendeel, er klinken zorgvuldig gekozen woorden. Bemoedigende woorden, passende woorden, noodzakelijke woorden, majesteitelijke woorden, om hun hart te versterken en aan hun worstelend geloof de overwinning op de twijfel te bezorgen. Deze woorden worden gevolgd door de laatste verzen van het Mattheüsevangelie, over de Goddelijke bevoegdheid, de Goddelijke opdracht en de Goddelijke troost. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

B

BEKENNEN VAN ONGERECHTIGHEID

De schuldbelijdende dichter spreekt over zijn 'overtredingen'. Hiermee wil hij in een gelovig belijden van zijn zonden aangeven dat hij met God in een verbondsverhouding stond, want dat werd in het woord 'overtredingen' uitgedrukt. Daardoor had hij zich verbonden en was hij verplicht om gehoorzaam te zijn. En zo lag het ook werkelijk. God had een genadeverbond met hem gesloten, en hem in staat gesteld met dat verbond in te stemmen en zich daardoor volkomen aan God over te geven. De weldaden van het genadeverbond worden daarom ook 'de gewisse weldadigheden van David' genoemd (Jes. 55:3). David zelf zei ook dat, hoewel zijn huis also niet was bij God, de Heere toch een verbond met hem gesloten had. Daarin was al zijn heil, hoewel Hij het nog niet deed uitspruiten (zie 2 Sam. 23:5).

Maar David was aan dat verbond niet getrouw gebleven. Daarom roept hij in Psalm 143:2 uit: 'Ga niet in het gericht met Uw knecht'. Hij zou immers niet op één van duizenden vragen antwoord kunnen geven. Ja, David getuigt dat zijn overtredingen méér in aantal waren dan de haren van zijn hoofd. Zijn zonden waren hem tot een zware, een al te zware last (zie Ps. 38:5). Wij weten welke schuld hij had in ▶

► de zaak van Uria en Bathséba, maar ook in tal van andere zaken die we niet zullen ophalen. David belijdt ook dat zijn zonden zwaarder waren dan die van anderen, want het waren de zonden van iemand die in een verbondsbetrekking met God staat. Ze waren daardoor méér tot oneer van God; ze gingen in tegen het feit dat hij zich vele malen aan God had verbonden en zich aan Hem had toevertrouwd. Ze gingen ook in tegen de kostelijke smeekbeden die hij had uitgeroepen om geholpen te worden in zijn strijd tegen de zonden. Daarom horen wij hem weleens zeggen: 'Vergeef mij mijn zonden, want ze zijn groot' (zie Ps. 25:11).

Niet te verontschuldigen

David geeft ook aan dat zijn zonden niet te verontschuldigen zijn. Hij kon niets aanvoeren om zichzelf te verdedigen. Hij had de wet van God als een lamp voor zijn voet en een licht voor zijn pad. Hij had zijn geweten, dat voor hem was als een licht van God om hem in alle dingen onderwijs te geven. Dat geweten beschuldigde of verontschuldigde hem. God had hem gezegend met weldaden boven vele anderen. Hij had hem van achter de schapen gehaald en als koning over Zijn volk aangesteld. En toch viel hij in zonden. Dat was werkelijk rebellie en opstand. Als David zijn zonden zo noemt, wil hij daarmee aangeven dat hij echt inzag en ervan overtuigd was dat ze zeer ernstig waren. Elke zonde is immers een ontkenning dat God het recht van eigendom op iemand heeft en gehoorzaamheid mag eisen. Ja, de zonde stelt zich zelfs in de plaats van God en verwert Zijn wetten. O ja, als men echt zag wat zonde was, dan zou men ze rebellie en opstand tegen de Heere moeten noemen. David belijdt eveneens dat hij wat zijn innerlijke gesteldheid betreft met zijn zonde onder de wil, de macht en de heerschappij van de satan gekomen is. Dat is het wezenlijke van een opstand, als men het juk van zijn soevereine, wettige vorst afwerpt en overgaat in dienst van de vijand.

► wordt vervolgd

De Kerk bidt voor ons kind

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Van de gebeden van de levende Kerk der eeuwen kunnen we veel leren. Dat geldt ook voor de gebeden bij de Heilige Doop.

Voordat bij de Heilige Doop het doopwater gesprenkeld wordt, bidt de Kerk. En terwijl het voorhoofd van het kind nog nat is van het doopwater, bidt de Kerk opnieuw. Al meer dan 450 jaar wordt er gebeden voor dit kind en de jonge generatie. Het gaat dus om het gebed vóór en na de bediening van de doop. Laten we ons verdiepen in de inhoud van de gebeden bij de Heilige Doop, en ons niet druk maken over allerlei uiterlijkheden die met het wezen van de kinderdoop niets te maken hebben. We leven in een tijd dat er steeds minder kinderen gedoopt worden. Enerzijds zien we de verachting van de doop, anderzijds blijkt het 'verdoemen' (NGB, art. 34) van de kinderdoop steeds fanatieker. Des te meer is het zaak dat we blijven bij het dooponderwijs dat zelfs in de gebeden van onze vaders helder heeft geklonken. Opdat we de woorden zouden verstaan en met ons hart zouden beleven. Dat geldt de predikant die dit gebed uitspreekt, de doopouders en de gemeente. Eerbied is merkbaar! Zeker ook tijdens de twee gebeden voor ons kind. Laat de Kerk zo blijven bidden voor de jonge generatie. Wat een voorrecht dat ze begrepen is in de blijvende gebeden van de Kerk.

Voorgebed

Het voorgebed bestaat uit drie gedeelten: de aanspraak, het eigenlijke gebed en de vruchten van de verhooring van dit gebed.

a. De *aanspraak*: 'O almachtige en eeuwige God; Gij Die...'. Er wordt herinnerd aan twee gebeurtenissen uit het Oude Testament (OT) die heenwijzen naar de betekenis van de Heilige Doop in het Nieuwe Testament (NT). Zorgvuldig wordt Schrift (OT) met Schrift (NT) vergeleken. De Heere wordt naar de gelegenheid van de doopbediening aangeroepen als de God van Noach en de God van Mozes. We roepen Hém aan Die Zich openbaart in recht en genade. Op grond van nauwkeurige exegetische van 1 Korinthe 10:2 en 1 Petrus 3:21 weet men dat deze Schriftplaatsen ons onderwijs geven over de betekenis van de Heilige Doop. Vandaar dat dit gedeelte wordt afgesloten met '... door hetwelk de doop beduid werd'. Het gebeuren bij de zondvloed en bij de Rode Zee geeft ons dus onderwijs over de betekenis van de doop. De zaak is: *het water maakt scheiding*. Terwijl echt niet iedereen in de ark bekeerd was.

Denk aan Cham. Zoals dat ook niet het geval was bij het volk dat door de Rode Zee werd geleid. Zo is dat ook niet het geval onder ons, onder de bediening van het genadeverbond. Maar de Heere zet wel duidelijk apart.

De vraag klemt: komt deze scheiding tussen kerk en wereld ook werkelijk in het leven van de gedoopte openbaar? In Zijn verbondstrouw wil de HEERE dat het (doop)water scheiding maakt. Laten we bedenken dat er ook een verbondswraak is.

- b. De kern van het gebed is: of God dit kind in genade wil aanzien. Waarom? Alleen maar uit 'Uw grondeloze barmhartigheid'. Dat is barmhartigheid waarvoor geen enkele grond is, noch in de ouders, noch in het kind. Dit is barmhartigheid waarin geen bodem is, zo onpeilbaar diep. Hoe? 'Door Uw Heilige Geest'. Dat houdt in: afsnijden van de eerste Adam en inlijven in de tweede Adam. Want het ene nodige in leven en sterven is wezenlijk bij Christus horen, door een waarachtig geloof, vaste hoop en vurige liefde verbonden.
- c. Wat zal het gevolg zijn van de verhoring van dit gebed? Het woord 'opdat' drukt dit uit: mag dit kind begraven worden in Christus' dood, opstaan met Hem tot een nieuw leven, mag het met zijn kruis Hem dagelijks navolgen, getroost dit jammerdal verlaten en ten slotte zonder schrik voor Zijn rechterstoel verschijnen? Dus, mag ons kind de Middelaar zo in zijn leven leren kennen, door het middel van het Woord en het voorbeeld van de ouders, door Uw peilloze genade en Geest.

Slotgebed

Ook het slotgebed na de Doop valt in drieën uiteen: erkenning, opnieuw gebed en de Geestesvruchten

- a. De levende Kerk dankt met geloofs zekerheid voor de voortgang van Gods welbehagen in de lijn der geslachten. 'God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken...'. Dat blijven we daarom zo gepast zingen.
- b. Vervolgens wordt weer gebeden voor ons kind, om de blijvende, zaligmakende werking van Gods Geest. Alleen maar om 'Uw lieve Zoon'.
- c. Dat deze genadewerking in hart en leven zou mogen blijken uit zes vruchten van de levendmakende Geest. Die blijken in: christelijk en godzalig opgevoed worden, wezenlijk in de Wijnstok Christus ingelijfd zijn (daar is in het voorgebed ook al om gevraagd), het mogen beleven en belijden van Gods barmhartigheid, het mogen leven uit de drievoudige ambtsbediening van de Zaligmaker, het mogen strijden tegen de driehoofdige vijand, en het eenmaal overwinnen met 'Uw Zoon Jezus Christus'. Zo wordt dus gebeden dat heel het leven van dit kind mag getuigen van de levensband aan de Zaligmaker en gericht mag zijn op de eer van God Drie-enig. De naam van Vader, Zoon en Geest staat daarom op het voorhoofd.

Lessen

Wanneer we de beide gebeden overzien, vallen een aantal zaken op. Daarvan kunnen we ook voor onze gebeden veel leren:

- Hoe er onderscheiden *trinitarisch* wordt gebeden. De Vader wordt steeds aangeroepen, dóór de Zoon, óm de werking van de Heilige Geest. Dit wordt het hele gebed door gedaan. De vaderen leefden bevindelijk trinitarisch, en zo baden ze ook. Hoe is dat bij ons?
- Hoe *zakelijk* en gepast men bidt. Er wordt niet algemeen, maar specifiek voor déze gelegenheid gebeden. Het is indrukwekkend dat men kernachtig zo veel zegt. Blijkbaar zit de diepgang niet in de uitvoerigheid van het bidden.
- Hoe dicht er bij het *Woord* geformuleerd wordt: in de aanspraak blijkt dat onze vaderen de eenheid van de verbondsopenbaring van zowel het Oude als het Nieuwe Testament beleven, belijden en in het gebed aan de Heere voorleggen. Dat is om jaloers op te zijn! Zijn eigen Woord wordt de Heere voorgelegd. Luther durft dan te zeggen: Hem over Zijn eigen woorden laten struikelen.

'Trouwe Verbondsgod, leer ons door diezelfde Geest van Christus ook zó bidden'. Zeker voor onze jonge generatie, in deze bange tijd. Opdat ze hun hoop op God stellen. ♦

De NRCEA en christelijke scholen

Werkgroep Onderwijs in samenwerking met de NRCEA

Wie in augustus 2023 op een winderige vlakte in Zuid-Alberta zou hebben gestaan, kon bezoekers zien aankomen vanuit heel Noord-Amerika. Sommigen van hen hadden er meer dan 2500 kilometer op zitten.

Er waren echter ook bezoekers vanuit Nederland, Nieuw-Zeeland en Zuid-Amerika. In totaal sloten bijna 90 bezoekers van meer dan 15 scholen zich aan bij zo'n 60 plaatselijke docenten voor drie dagen van

workshops en onderlinge ontmoeting. De aanleiding was de lerarenconferentie van de Netherlands Reformed Christian Educational Association (NRCEA). Normaal gesproken is dat een tweejaarlijks evenement, maar

nu werd de conferentie voor het eerst weer sinds 2018 gehouden. Naar Nederlandse maatstaven is dit wellicht niet een heel grote conferentie, toch is het een belangrijke gelegenheid voor verbinding van de NRCEA-scholen in Noord-Amerika. In drie artikelen laten we u kennismaken met enkele aspecten van het reformatorisch onderwijs op deze zusterscholen overzee.

Diversiteit

De NRCEA-scholen zijn vaak honderden of duizenden kilometers verwijderd van hun dichtstbijzijnde 'NRCEA-buur'. Er is dus een enorm geografisch bereik. Toch verschillen onze scholen erg van elkaar inzake wetgeving. Elke Amerikaanse staat en iedere

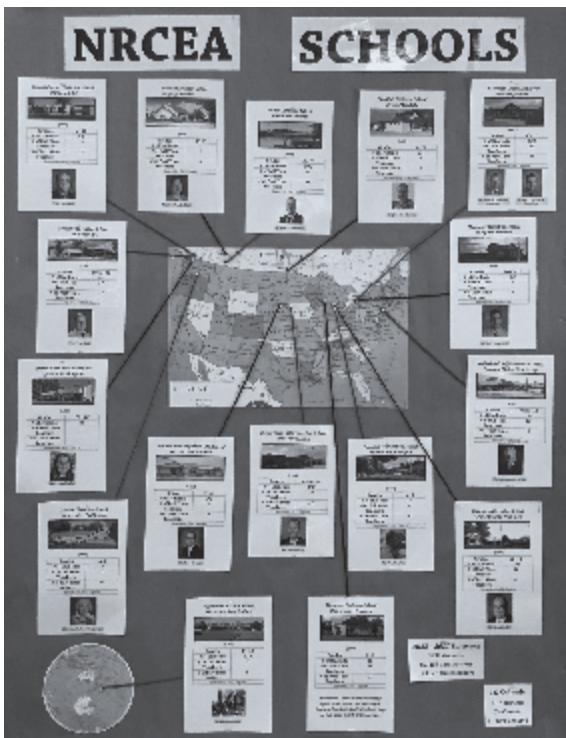
Canadese provincie is verantwoordelijk voor zijn eigen onderwijssysteem. Sommige scholen mogen alleen gecertificeerde leerkrachten aan nemen, terwijl andere scholen gebruik kunnen maken van niet-gecertificeerd personeel, of zelfs hun eigen leraarenopleiding ontwikkelen. Sommige scholen moeten een voorgeschreven onderwijsprogramma volgen, terwijl anderen vrij zijn om hun eigen materiaal te vinden of te ontwikkelen. Dat maakt het delen van onderwijsmateriaal binnen de NRCEA nogal moeilijk.

Provincies en staten verschillen ook sterk in financieringsvormen inzake het onderwijs. Bij de ene school kan ruim de helft van het budget door de overheid worden verstrekt, maar de meeste scholen ontvangen weinig of geen overheidsfinanciering. Dit resulteert in een grote financiële last voor de betrokken ouders. We hopen daar in het volgende artikel op in te gaan.

Diverse gemeenschappen

Ook verschillen onze scholen sterk op basis van de lokale context. Een school met slechts zes leerlingen werkt natuurlijk anders dan een school met 850 leerlingen. Grotere scholen kunnen drie of vier klassen van een bepaald leerjaar hebben, terwijl leerlingen elders onderwijs krijgen in klassen met meerdere leerjaren. Noord-Amerikaanse scholen zijn georganiseerd volgens een 'K-12 model', waarbij leerlingen van 5 tot 18 jaar zijn ingeschreven. Het basis- en het voortgezet onderwijs vindt dus plaats in dezelfde school. Sommige scholen hebben ook voorschoolse programma's.

Veel van onze scholen bevinden zich op het platteland. Daar streven vele afgestudeerden een landbouw- of ambacht-gerelateerde carrière na. Andere scholen staan in stedelijke gebieden, waar het gebruikelijker is dat afgestudeerden doorstromen naar beroepsopleidingen. Ook nemen de meeste van onze scholen leerlingen aan met speciale behoeften. Het 'passend onderwijs' is hier al vele jaren de norm.

► Locatie van de NRCEA-scholen in Noord-Amerika. De school in Carterton (Nieuw-Zeeland) behoort ook tot de NRCEA.

Geef mij Jezus

Gemeenschappelijkheid

De grote afstanden in Noord-Amerika leiden tot één gemeenschappelijk kenmerk: gele schoolbussen. De locaties en de wegomstandigheden maken het reizen per fiets onpraktisch en gevaarlijk. De meeste scholen hebben dus bussen die elke dag vele kilometers afleggen om leerlingen van en naar school te vervoeren. Soms brengen ouders hun kinderen zelf naar school, terwijl oudere leerlingen soms ook zelf kunnen rijden. Er zijn gebieden waar jongeren vanaf 14 of 16 jaar een rijbewijs kunnen behalen. Veel NRCEA-scholen kennen het schooluniform. Dit geeft een gemeenschappelijke norm van zedigheid en eerbaarheid, maar is ook nuttig bij het definiëren van de unieke schoolidentiteit.

De primaire identiteit van onze scholen is dat ze alle gebaseerd zijn op Gods Woord en de reformatorische leer die in het Woord wordt gevonden. Deze principes worden beschermd door Bijbelse normen voor het toelatingsbeleid van leerlingen en voor het aannemen van personeel. Onze scholen hebben een uitgesproken signatuur, kennen dus geen interkerkelijk bestuur. Deze identiteit geeft een gemeenschappelijke band binnen de NRCEA, ondanks de afstanden en de plaatselijke verschillen. Het verbindt ook met andere scholen overzee.

Gemeenschappelijke hoop

Als netwerk van scholen hebben we gemeenschappelijke uitdagingen, zoals een tekort aan gecertificeerde leerkrachten. Maar we delen ook een gemeenschappelijk verlangen, namelijk dat onze kinderen en onze jongeren worden opgevoed in de lering en de vermaning des Heeren. We hebben ook een gemeenschappelijke hoop dat de Heere Zijn Koninkrijk zal uitbreiden onder jong en oud, ook door middel van onze scholen. We nodigen u uit voor een bezoek!

Reacties naar:

p.kieviet@versluijsschool.nl

► wordt vervolgd

O HEERE, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg

Jesaja 38:14b

Wat betekent de klacht: 'Ik word onderdrukt'? Hizkia bedoelt ermee te zeggen: mij is bange. Zoals men iemand op de grond werpt en de knie op de borst zet, zodat hij niet kan ademen en zich niet kan bewegen, zo is het hier in geestelijke zin. Hij wil niet zeggen dat de mensen hem leed doen of dat zijn recht wordt verkort, maar hij bedoelt dat hem benauwdheid en angst aangrijpt. Hij is neergeworpen door God.

Maar kent u het bange zijn, het onderdrukt worden van Hizkia? Keert u het gelaat wel eens naar de wand? Zoekt u de eenzaamheid op om te wenen over uw zonde en schuld? Het geluk zit niet in het benauwd zijn, maar zonder ontdekking, zonder verbrijzeling van de ziel kan de zondaar niet tot de Verlosser komen. Wat zal ik met Jezus doen wanneer ik niet weet wat het zegt tegen God te hebben gezondigd?

Hizkia, het loopt op een eind met uw leven. U zult ondergaan. Gelukkig wie het aan de Heere gewonnen mag geven. Want nu ontdekt de Geest des Heeren Degene Die wij nodig hebben om voor God te kunnen bestaan.

'... wees Gij mijn Borg'. Een borg neemt op zich te betalen voor een ander; hem vrij te kopen wanneer hij zijn vrijheid heeft ingeboet. Ook wordt van borg gesproken wanneer men instaat voor het leven van een ander. Hoe kan dit? Alléén doordat de Borg, schuldverzoenend en gerechtigheid aanbrenghend, tussentreedt bij de eisende God.

Het is de ervaring van allen die het leven van hun hand verliezen moeten. Alles, maar dan ook alles ontvalt ons, opdat er plaats zij voor

die Borg op Wie Hizkia nu geheel onverwachts het oog des geloofs mocht slaan. Hizkia heeft niet iets maar lemand nodig om hem voor dood en verderf te behoeden. Nu begeert de koning dat God, Die zijn leven afeist, hem door Borgstelling zal redden. Die Goël heeft Hizkia nodig. In zijn ziel is iets van dat: 'Geef mij Jezus of ik sterf, buiten Jezus is geen leven maar een eeuwig zielsverderf'.

God verschijnt als Rechter. En nu moet Hizkia een Pleitbezorger hebben, anders is zijn zaak verloren. Zijn hart smacht naar die Borg Die de Heere Zelf bij Zich stelt. Zeker, Hizkia ziet die Borg nog in schemerlicht en onder schaduwen; maar in wezen gaat het toch om Hem door het gebed dat de Geest van Christus uit zijn ziel doet opwellen. En hij ziet die Borg, bij het licht dat diezelfde Geest ontsteekt, in het nachtelijke donker van zijn ziel. Hizkia moet zijn doemwaardigheid voor God hebben beleefd, anders was hij niet tot deze bede gekomen. Voor de vierschaar des hemels kan alleen God bij God pleiten. God alleen kan zijn schuld bij God betalen en zijn leven verlossen van het verderf. Hij bidt zijn Rechter om genade door recht. ♦

DS. I. KIEVIT
(1887-1954)

Goedbedoelde adviezen

Namens Stichting Hulpverlening Particuliere Synode Zuid, G. van Veldhuisen, Waarde (pastoraal werker), K.J. Nipius, Ooltgensplaat (bestuurslid)

‘Als ik jou was, dan zou ik er een punt achter zetten!’ ‘Ik had de knoop al lang doorgehakt en hem een pittige brief hebben geschreven!’ ‘Als het leven voor mij zó zou zijn, dan wist ik het wel!’

Goedbedoelde adviezen geven we veel en gemakkelijk. Hebben we ook echt geluisterd? Hebben we gevraagd wat iemand nodig heeft? In dit artikel doen we u en jou enkele handreikingen.

Lydia doet haar boodschappen. Daar loopt tante Ma. Zo noemt iedereen haar. ‘Hé Lydia, hoe is het nu met die slapjanus van je?’ Tante Ma bedoelt natuurlijk haar vriend. Hij drinkt en is werkeloos. Wat tante Ma niet weet, is dat hij misbruikt is en een fors trauma heeft. Hij is sinds enkele maanden onder behandeling. ‘Wat bedoelt u, tante Ma?’ Maar tante Ma staat al bij de vleeswaren en ze is Lydia al vergeten.

Pijnlijk

Dit is zomaar een pijnlijk voorbeeld uit de praktijk van veel Lydia’s. Mensen bedoelen het misschien wel goed, maar het gaat in de communicatie toch vaak mis. Wat gebeurt er?

- Mensen oordelen zonder de situatie echt te kennen.
- Mensen praten snel, stellen geen vragen en luisteren niet.
- Mensen maken geen contact, maar slingeren wat woorden de ruimte in.
- Mensen hebben niet in de gaten wat de mogelijke gevolgen zijn.

▶ Goedbedoelde adviezen geven we graag, maar, hebben we ook echt geluisterd?

- Mensen kunnen erdoor beschadigd raken.

Ja, dat is zeker vaak aan de orde. Doen we daaraan mee? We hopen van harte van niet. Want wat zijn mogelijke gevolgen?

- Lydia wordt onzeker en gaat twijfelen over haar leven en keuzes.
- Lydia durft niet meer naar de supermarkt (of andere publieke locaties).
- Lydia wordt verdrietig en voelt zich eenzaam.

Vaak volgen dan weer adviezen, zoals

over ‘een gladde rug’ en ‘laat het maar langs je heen gaan’. Maar ondertussen zijn de dingen wel gezegd. Zoiets kan steeds weer terugkeren in de gedachten, waardoor het somber maakt, mogelijk zelfs depressiviteit bevordert. Het kan mede leiden tot een opname en tot behandeling. Daarmee behoort het ook tot het aandachtsgebied van de Stichting Hulpverlening (aan psychisch zieken).

Het kan anders

Dit kan zeker anders, radicaal anders. Stel eens voor dat tante Ma zou vragen: ‘Hé Lydia, wat fijn om je te zien, hoe gaat het met je?’ Daarna zwijgt ze en luistert ze, zonder te oordelen, zonder nieuwsgierig te zijn. ‘Tjonge, wat pittig voor je, kan ik wat voor je betekenen? Vind je het fijn om een keertje bij ons langs te komen?’ Tante Ma geeft aan beschikbaar te zijn. Ze geeft geen adviezen zonder dat Lydia erom vraagt. Lydia voelt zich gesteund. Ze voelt verbondenheid. Ze heeft gevraagd of ze een keertje mag langskomen voor een praatje. Lydia is ontroerd en verblijd. Ze kijkt er nu al naar uit.

Oog voor de naaste

Hoe kijk jij naar je naaste? Heb je echt oog voor die ene persoon die je tegenkomt, die je ziet zitten in de kerk, of die je juist regelmatig mist in de kerk? En hoe ga je daarmee om? Begin vooral met bidden en met lezen in de Bijbel. Kijk eens hoe Jezus mensen benaderde. Hij was met innerlijke ontferming bewogen. Leer bijvoorbeeld ervan hoe Hij omgaat met discipelen die ouders met jonge kinderen bij Jezus wegsturen. En onderzoek ook hoe Jezus bidt tot Zijn Vader. Hij zoekt de stilte en Hij heeft een warm, kloppend hart voor zondaren, voor het verlorene. En jij? Ben je bewogen met je medemens? En wat doe je, wat zeg je? En ken jij Jezus al? ♦

Een Elim in Enschede

75 jaar Gereformeerde Gemeente Enschede

Kerkenraad Enschede

Oostelijk Twente is een goede vakantiebestemming voor rustzoekers. Je kunt er prachtig wandelen en fietsen door heuvels, landgoederen en veengebieden. Toch is het ook een dichtbevolkt stukje Nederland. In en rondom de steden Enschede, Hengelo en Oldenzaal wonen meer dan 300.000 mensen.

Ben je op zoek naar rust voor je ziel? Helaas, de leegloop van kerken gaat hard. De Grote Kerk van Enschede is allang niet meer in gebruik.

Een enkel orgelconcert is het enige wat rest. Leerzaam is een bezoek aan de indrukwekkende synagoge van Enschede. Of aan het klooster in Glane, dat het centrum is van de Suryoye (Syrisch-orthodoxe christenen) in ons land.

En de oude schriftuurlijk-bevindelijke prediking, is die nog ergens te vinden? Zeker, in Rijssen, 30 kilometer verderop, komen duizenden samen onder een getrouwe prediking. Maar is er dan niets voor de honderdduizenden mensen die in Enschede, Hengelo en omstreken wonen? Toch wel. Aan de rand van Enschede staat nog een kleine Gereformeerde Gemeente van 60 leden en doopleden.

Klein en kwetsbaar

Onze gemeente mocht al veel vakantiegangers ontvangen. In vakantietijden zit ons kerkgebouw soms vol met ruim 100 luisteraars. Voor anderen is dat misschien niet veel, voor ons wel. Want na de zomer zitten we vaak met ongeveer 30 mensen in de kerk. Alle leeftijdsgroepen zijn vertegenwoordigd, maar van iedere leeftijdsgroep zijn er slechts enkelen. We voelen ons klein en kwetsbaar.

In dit besef van onze kleinheid mogen we met dankbaarheid terugzien dat God onze kleine gemeente 75 jaar in stand heeft willen houden. Op 21 april 1949 werd onze gemeente geïnstitueerd door ds. P. Honkoop sr. Zij is ontstaan uit een groep thuislezers, die sinds 1922 samenkwam omdat men zich niet meer kon vinden in de prediking in de plaatselijke Christelijke Gereformeerde Kerk.

De gemeente groeide uit tot ruim 200 leden en doopleden in 1965. Maar in de jaren daarna liepen de ledenaantallen geleidelijk terug. Dit werd mede veroorzaakt door de neergang van de Twentse textielindustrie. De gemeente kerkte in die tijd aan

► De kerkenraad. v.l.n.r.: diaken J.W. Quist, ouderling J. Arends, diaken M.A.J. de Bruine.

de Noorderhagen, achter de Oude Markt in het centrum van Enschede. Dit gebouw raakte de gemeente in 1983 onverwacht kwijt door ernstige waterschade vanwege een brand in de naastgelegen bioscoop. Het pand bestaat nog steeds, er is nu een bokscub gevestigd. Maar wie omhoog kijkt, ziet een gevelsteen met daarop de naam van de vroegere kerk: 'Elim'.

Haggaï

De gemeente ontving een nieuw kerkgebouw aan de Weerseloseweg. Voorheen was dit een Protestants Militair Tehuis (PMT) voor de nabijgelegen voormalige vliegbasis Twenthe. Ook dit gebouw draagt de naam Elim. Bij de ingebruikname mocht wijlen ouderling W. de Bruin moed ontvangen uit Haggaï 2:10: 'De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden dan van het eerste'. De Heere heeft dit waar willen maken: de prediking droeg vrucht, en mag nog steeds beslag leggen in de gemeente. Rust naar lichaam en ziel, een Elim..., dat is misschien wat u zoekt als u in de omgeving op vakantie gaat. Wees dan van harte welkom bij ons in de Elimkerk. Maar zou onze prachtige regio voor deze of gene meer kunnen worden dan alleen een vakantiebestemming? Zouden er nog mensen bestemd zijn om hier een woonplaats te vinden? We voelen ons zo dankbaar en gesterkt als we nieuwe leden mogen ontvangen uit de hand van de Heere. Groei of krimp, dat is voor ons onzeker. Maar Gods Woord geeft zekerheid. Zijn Woord zal niet ledig tot Hem wederkeren, maar doen wat Hem behaagt. ♦

Uitbreiding Avondmaals- formulier

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Het veelgebruikte Avondmaalsformulier had 600 woorden langer kunnen zijn. Dat ontdekte promovendus S. Zwemer.

Zwemer onderzocht het formulier in het bijzonder op de 175 Bijbelse tekstverwijzingen die door Petrus Datheen in de kantlijn van het uit 1566 daterende formulier waren bijgeschreven. Hij kwam tot de verrassende ontdekking dat er een uitgave van het Avondmaalsformulier is van twee jaar later, 1568, waarin Datheen op drie plaatsen in de tekst aanvullingen had opgenomen. Deze aanvullingen zijn in latere edities weer verdwenen. In 1566 verscheen de Nederlandse editie van het Avondmaalsformulier. Dit formulier was opgesteld door Caspar Olevianus, in opdracht van Frederik de Vrome ten behoeve van de kerkorde van de Palts. Olevianus maakte daarbij gebruik van het avondmaalsformulier van Calvinus. Dit diende voor hem als bouwsteen. Olevianus heeft ook nog andere formulieren gebruikt, onder andere het formulier van à Lasco en van Micron.

Petrus Datheen

Dat wij het Avondmaalsformulier hebben in de Nederlandse taal is het werk van Petrus Datheen (1531-1588). Onder ons is Datheen vooral bekend van zijn Psalmberijming, die nog steeds in enige van onze gemeenten, maar ook in sommige gemeenten van andere kerkverbanden wordt gezongen. Datheen vertaalde het formulier. Het formulier werd opgenomen achter de Psalmen. Zo kreeg de kerk van de Reformatie haar Avondmaalsformulier, wel genoemd 'de parel van onze liturgische geschriften'. De door Datheen toegevoegde tek-

sten in de uitgave van 1568 hebben betrekking op drie plaatsen in het formulier. Tussen de aansporing om 'onze harten hemelwaarts te verheffen' en de eigenlijke bediening van het Avondmaal, voegde hij een nodiging in, een citaat uit 1 Korinthe 5:7, 8. De uitdelingswoorden, die beginnen met: 'Neemt, eet, gedenkt en gelooft' kwamen in de uitgave van 1566 niet voor, maar zijn in de nu gebruikte editie wel opgenomen. Dit is de tweede toevoeging.

Zwemer vindt vooral de derde toevoeging van Datheen van belang, omdat de thema's daarvan door de bestaande literatuur juist gemist worden in het formulier. Deze derde toevoeging gaat vooraf aan de woorden uit Psalm 103. Het gaat daarin om drie thema's. In de eerste plaats wordt erop gewezen dat de geloofsgemeenschap met Christus een onuitsprekelijke rust en blijdschap in onze consciënties brengt. Voorts lezen we over het toekomstperspectief op het Rijk van God in de gemeenschap met Abraham, Izak en Jakob. Ten slotte wordt gewezen op de noodzaak van een vroom en godzalig leven

jegens God en de naaste.

De volledige tekst van de toevoegingen verscheen in het Reformatorisch Dagblad van 6 april.

Aanpassen?

Is het feit dat deze drie thema's in het nu gebruikte formulier ontbreken reden om het formulier aan te passen? Niet ontkend kan worden dat de toevoegingen van Datheen gaan over zeer wezenlijke zaken.

Een reden om dat niet te doen, zou kunnen zijn dat daardoor het formulier, dat toch al lang is, nog langer wordt; de toevoegingen vragen ongeveer vijf minuten extra leestijd. Dat kan het argument niet zijn. Als een avondmaalsdienst slechts vijf minuten langer gaat duren, behoeft dat op zichzelf geen doorslaggevend bezwaar te zijn, al kan het voor kinderen en ouderen wel bezwaarlijk zijn. Wellicht dat sommigen er dan te meer voor zullen pleiten om het Avondmaalsformulier te splitsen door het gedeelte over de zelfbeproeving te lezen in de voorbereiding op het Avondmaal en het andere gedeelte tijdens de bediening. Daar ben ik overigens geen voorstander van. In de toelichting op artikel 62 van de Dordtse Kerkorde, zoals deze geldt sinds 2019, wordt zelfs gesteld: 'Het avondmaalsformulier dient in zijn geheel gelezen te worden tijdens de avondmaalsdienst'.

Wijziging van liturgische formulieren kan tot veel ophef aanleiding geven in het kerkelijke leven. Aanpassing zou ook extra problemen met zich meebrengen gelet op de kerkelijke verdeeldheid.

Bovendien zie ik de noodzaak niet en wel om de volgende reden: de toevoegingen van Datheen vinden we weliswaar niet zo letterlijk terug in het bestaande formulier, maar daarin zijn voldoende aanknopingspunten te vinden om die elementen in de voorbereidings- of nabetrachtingspreek aan de orde te stellen. Het formulier zelf raakt de diepste roerselen van het hart van Gods kinderen. De Bijbelse leer van het Avondmaal wordt daarin bevindelijk uiteengezet. Laten we daarom die 'parel' maar zo houden. Overigens pleit ook Zwemer niet voor aanpassing van het formulier. ♦

Gewicht aan de klok

ds. H. Hofman, Grand Rapids (VS)

‘Deze keer verder geen nieuws’. Hoe vaak zal dit over en weer niet klinken als er gebeld, geappt of geskypet wordt met Nederland en andersom.

Eenzijds kan dat een goed teken zijn, anderzijds ook niet. Zeker niet als het geestelijk bedoeld wordt, zoals Zacharia het omschreef in het eerste nachtgezicht: ‘Wij hebben het land doorwandeld; en zie, het ganse land zit en het is stil’. Geen nieuws was daar zeker geen goed nieuws. Ach, er valt altijd wel wat te schrijven, maar over de politiek wordt al genoeg geschreven en dat zou alleen nog maar meer stof doen opwaaien. En wat is er ook veel in het kerkelijk leven wat we maar beter niet aan het papier toe kunnen vertrouwen. Hoewel, op de jaarlijkse biddag stonden we onlangs stil bij het gebed van Jona uit Jona 2. Ik vind het toch wel aangrijpend dat deze man van Godswege gedrongen werd om al zijn falen en zonden aan het papier toe te vertrouwen. Hij was een kind van God, maar wilde niet bidden. Niet bidden als je op de vlucht slaat. Bidden is vluchten tot God, en van Jona lezen we dat hij vluchtte van het aangezicht des HEEREN. Niet bidden als de zeelieden roepen tot hun god. Niet bidden

als de opperschipper zegt: ‘Roep tot uw God!’ Zelfs geen gebed doen voordat je overboord geworpen wordt! En dat dan nog eerlijk opschrijven ook... Zou u of ik dat ook zo gedaan hebben? Wat is eerlijk-makende genade schaars.

Leren bidden

Het spreekwoord dat nood leert bidden, ging bij Jona niet op. Het is Gods Geest Die het leert. Zo zijn we hoofdstuk 2 op de biddagavond dan ook maar begonnen met dit uit te leggen. In het Nederlands staat er:

‘En Jona bad...’. In het Engels staat er: ‘Toen bad Jona’. Toen ja, toen de Geest der genade en der gebeden over hem kwam. Kent u die Geest ook?

Deze keer geen nieuws is dus niet helemaal waar. Wat kunnen er een zorgen zijn. Zorgen om je kinderen of kleinkinderen, kruisen die de schouders naar beneden drukken, doorrennen in het vlees, pijlen van de boze. Wie van de Bijbelheiligen wist er niet van? Zo liggen er wat een weegstenen in de weegschaal van ons leven. We moesten eraan denken naar aanleiding van een vraag voor de

vragenrubriek in the Banner of Truth, het officiële orgaan van ons kerkverband aan deze zijde van de oceaan. De vraag was wat er bedoeld wordt met ‘gewicht aan de klok’. Welnu, als de gewichten aan de grootvaderklok in onze woonkamer de bodem raken, stopt de klok met tikken. Dan moeten de gewichten weer omhoog worden gehesen. Dit gebeurt wekelijks. Om het eenvoudig uit te drukken: de klok kan niet zonder die gewichten. Dat is gemakkelijker uitgedrukt dan beleefd. Want wát als datgene dat op mijn weg geplaatst wordt zo’n zwaar gewicht is dat het de schouders naar beneden drukt? Job vervloekte zijn geboortedag, David dacht om te komen door de hand van Saul en Jakob meende dat alle dingen hem tegen waren.

De weegschaal

In mijn gedachten kwam een stukje uit een meditatie van wijlen ds. I. Kievit. Ds. Kievit heeft het daarin niet over gewicht aan de klok, maar over gewicht op de weegschaal: ‘Dat is de weegschaal van het heiligdom. Die weegschaal wordt vastgehouden met een doorboorde hand, waarop al ons leed en lijden is afgewogen met de weegstenen van de eeuwige liefde’.

Het deed me denken aan wat ik als kind van pakweg een jaar of zes zag op de boerderij schuin tegenover de pastorie van Klaaswaal waar we destijds woonden. De aardappels werden afgewogen op een weegschaal met weegstenen. Ik zie de boer nog de gewichten erbij doen en zo kwam het tot een balans.

Wat een vergelijking: tegenover alle bitterheden, zorgen en onmogelijkheden in dit moeitelijke leven – waarin de Heere Zijn kinderen nooit zal begeven! – legt God niet alleen een *bodem* (zoals wel wordt uitgedrukt), maar ook een *balans*. En laten we dit keer, als er geen nieuws is, dan maar samen mediteren en nadenken over die eeuwige liefde aan de andere kant van de weegschaal. ♦

Genade overvloeiende - in dertien overdenkingen

ds. B.J. van Boven

uitg. Gebr. Koster; € 24,50.

Eerder heeft onze broeder ds. B.J. van Boven op vrijwilligerscatechisatie de Christen- en Christinnereis van John Bunyan behandeld. In de jaren 2013 en 2014 heeft hij in de gemeente van De Valk-Wekerom de levensbeschrijving van Bunyan behandeld: "Genade overvloeiende voor de grootste der zondaren". Veel lessen worden gehaald uit de door Bunyan zelf geschreven levensbeschrijving. Veel onderwijs in het leven der genade werd aan de hoorder en wordt nu aan de lezer meegegeven.

Het gevaar van levensbeschrijvingen is dat wij menen dat onze weg dezelfde weg zou moeten zijn als van de persoon over wie het gaat. Ds. Van Boven zegt daarom ook heel terecht: 'Je zult nooit kunnen zeggen: zo'n weg moet ik nu precies ook hebben'.

Terecht wordt daarna ook opgemerkt dat de grondstukken van de waarachtige bekering in het leven van al Gods kinderen hun niet vreemd zullen zijn. Die grondstukken zijn ook terug te vinden in het boekje "Genade overvloeiende".

Wanneer u het boek in stilte doorleest, zult u bemerken hoe waardevol de lijnen zijn die getrokken worden van de levensbeschrijving van Bunyan naar zijn Christenreis. Deze lijnen maken de beschrijving van het geestelijk leven concreet.

Qua uitgave had het boek wat overzichtelijker kunnen zijn. De gebruikte versie van het originele boekje van Bunyan wordt kennelijk onderverdeeld in paragrafen. Voor de lezer van dit boek is niet helemaal helder welk gedeelte van het origineel behandeld wordt. Deze laatste opmerking maakt het boek niet minder lezenswaardig. De inhoud van de overdenkingen zal zeker tot onderwijs kunnen zijn in het leven van Gods Kerk.

ds. L. van der Kuijl, Waarde

Wees sterk en heb goede moed

ds. S. Maljaars

uitg. Den Hertog; 144 blz., € 18,90.

"Wees sterk en heb goede moed". Het zijn de woorden waarmee de Heere Zijn knecht Jozua de opdracht geeft de kinderen Israëls te brengen in het land dat Hij hun gezworen had (Deut. 31:23). Tot viermaal toe komen we deze bemoediging tegen in het eerste hoofdstuk van het boek Jozua. Het is dan ook zeer passend dat onze broeder ds. S. Maljaars deze woorden gekozen heeft als titel voor zijn boek dat handelt over het ambtswerk van Jozua. Regelmatig komen we in het boek de woorden tegen: 'Gods woord is waar en Gods werk gaat door'. Het is als het ware een refrain op elk hoofdstuk. In de eerste plaats heeft het verbondsvolk Israël dit ervaren. Maar het boek blijft hier terecht niet bij staan. Het boek Jozua beschrijft niet alleen geschiedenis, het bevat heilsgeschiedenis. Duidelijk worden de lijnen getrokken naar

het geestelijk leven. Na het behandelen van de opdracht die de Heere aan Jozua geeft, wordt in hoofdstuk twee het genadewerk in het leven van Rachab beschreven. Zij die uit het geslacht van Kanaän was, mocht als eerste in het beloofde land zijn. Zij op wie de vloek lag, wordt genade bewezen. Hoe dat kan? Lees het zevende hoofdstuk maar, "De vrijsteden van Kanaän". Zes vrijsteden gaf de Heere aan het volk. De weg naar de zevende vrijstad, Christus, wordt indringend en nodigend beschreven. 'De Vrijstad is bereikbaar', zo eindigt het hoofdstuk.

De acht hoofdstukken van het boek zijn bewerkte preken die als serie zijn gehouden. Het boekje is opvallend eenvoudig van opzet en woordkeus en zeer geschikt voor onze opgroeiende jeugd. Op de achterkant staat: 'Nog gaat de Heere door met Zijn werk, in schenkende én onderhoudende genade'. Daar sluit ik mij van harte bij aan. Gebruik dan wel de middelen waardoor de Heere dit doet.

ds. M. Boersma, Arnhemuiden

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Alblasserdam,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
te Grand Rapids-Covell Avenue
(Michigan, VS),
ds. H.A. van Zetten te Nieuw-Beijerland;
te Hoogeveen,
ds. G. van Manen te Elspeet;
te Puttershoek,
ds. J. IJsselstein te Kapelle-Biezeling;
te Sioux Falls (South Dakota, VS),
ds. E.M. Maljaars te Tarije, Bolivia
(als zendingspredikant verbonden aan
Chilliwack, Canada).

BEDANKT

voor Aalburg,
ds. G. van Manen te Elspeet;
voor Borssele, Drachten, Gorinchem en
Terneuzen,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
voor Den Haag-Scheveningen,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
voor Nieuwerkerk (Zld),
ds. A.J. de Waard te Urk;
voor Rilland-Bath,
ds. W. Harinck te Utrecht
voor Wageningen,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
voor Westkapelle,
ds. H.E.P. Fortuijn te Zwijndrecht.

REGIONALE BONDS DAG BZGG

Op zaterdag 20 april wordt in de Grote-
of St. Stephanuskerk in Hasselt een

regionale bondsdag van de Bond van
Zangverenigingen gehouden. Medewer-
king wordt verleend door mannenkoren,
gemengde koren en diverse organisten.
Ds. G. van Manen en ds. A. Verschuure
hebben de leiding. De opbrengst van de
collecte is voor Vakantieweken Vrouwen-
bond en het deputaatschap voor Evan-
gelisatie. Aanvang 11.00 uur; toegang vrij.

EVANGELIST VOOR DOETINCHEM

F.M. van Grol uit Klarenbeek is woens-
dagavond 10 april vanuit de Kruisberg-
kerk van de Gereformeerde Gemeente
Doetinchem aangesteld als evangelist
voor de stad Doetinchem. Het betreft
een parttime benoeming.

De aanstellingsdienst werd geleid
door ds. A. Schreuder uit Beekbergen.
Hij bediende het Woord door stil te
staan bij 'Paulus' vaderlijke raad aan
zijn zoon Timotheüs' aan de hand van
2 Timotheüs 2 vers 8: 'Houd in gedach-
tenis dat Jezus Christus uit de doden
is opgewekt, Welke is uit den zede
Davids, naar mijn Evangelie'. De punten
die aan de orde kwamen, waren: Strijd
de goede strijd, Zie op de verhoogde
Christus, en Wees getrouw in zelfverloo-
chening. Daarna werden er vijf vragen
voor aanstelling gesteld door ouderling
M. Ebbers, waarna hij Van Grol toesprak
namens de kerkenraad en gemeente.
Naast het evangeliseren in Doetinchem
heeft evangelist Van Grol als taak het

toerusten van de gemeente in het eigen
evangelisatiewerk. Het Deputaatschap
Evangelisatie (EVGG) heeft een actieve
rol gespeeld bij de benoeming. Ver-
schillende afgevaardigden waren bij de
aanstelling aanwezig.

[Kerkenraad Doetinchem](#)

DS. L. BLOK 55 JAAR PREDIKANT

Op 22 april is het 55 jaar geleden dat
ds. L. Blok verbonden werd aan de
gemeente van Beekbergen. Hij diende
daarna de gemeenten Capelle aan den
IJssel, Nunspeet, Ermelo en Gorinchem.
In al deze gemeenten werd hij beves-
tigd door zijn oom, nu wijlen ds. P. Blok.
In februari 2023 verleende de classis
onze oud-herder en leraar, na bijna
54 jaar ambtelijke dienst, op eervolle
wijze emeritaat. Kort daarna open-
baarde zich een ernstige ziekte. Het is
tot verwondering dat de dominee nog
vrijwel elke zondag eenmaal in ver-
schillende gemeenten mag voorgaan.
De HEERE doe Zijn gunst ervaren bij het
klimmen der jaren en vervulle de bede
van Mozes uit Psalm 90 vers 16 en 17.

[Kerkenraad Gorinchem](#)

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 238: de scriba van de gemeente
in Nijkerk is vanaf nu telefonisch te
bereiken op: 06-55773058. Het vaste
nummer is vervallen.

Berichten

SAMEN-UIT-VAKANTIEWEKEN

Vindt u het fijn om met een groep
ouderen op vakantie te gaan? En stelt
u het op prijs als deze vakantie vol-
ledig voor u wordt georganiseerd?
Dan zijn deze vakantieweken echt
iets voor u. De Samen-uit-vakantiewe-
ken, uitgaande van de Vrouwenbond
Geref. Gemeenten, organiseert dit jaar
opnieuw vakantieweken voor oude-
ren. Tijdens zo'n week is er ruimte

voor zowel ontspanning als bezinning.
Wij hebben nog kamers vrij voor de
week in het najaar van maandag 7 t/m
zaterdag 12 oktober, hotel Inkelshoes,
Epen (Limburg). Prijs tweepersoons-
kamer € 595,-, eenpersoonskamer-
toeslag € 100,-. Deze week is bedoeld
voor ouderen die nog redelijk mobiel
en zelfstandig zijn. Neem contact op
met [cvb.gasten.ow@](mailto:cvb.gasten.ow@vakantiewekenvbagg.nl)
vakantiewekenvbagg.nl of tel. 0183-

632773. Meer informatie op
[www.vakantiewekenvbagg.nl/vakantie-
weken_ouderen](http://www.vakantiewekenvbagg.nl/vakantie-
weken_ouderen)

ORANJEMARKT WERKENDAM

Op zaterdag 27 april (10.00-15.00 uur)
houdt de zendingscommissie van
Werkendam een Oranjemarkt in de
Joh. Groenewegenschool, Sportlaan 4.
De opbrengst is voor ZGG.

ZANGAVONDEN

Berkenwoude - Kerk Geref. Gemeente, vr. 26 april, 19.30 uur, Oranjezangavond m.m.v. gem. koor Met hart en stem, mannenkoor Selah, Wim de Borst en Jan Hogendoorn, orgel; appèlwoord door J. Verburg.

Dordrecht - Grote Kerk, zat. 27 april, 19.15 uur, Oranjezangavond m.m.v. samengesteld mannenkoor Zeeland en samengesteld gem. koor, Arjan Wouters en Eric Quist, orgel; leiding ds. M. Joosse; collecte voor deputaatschap

evangelisatie (toegang vrij).

Ede - Petrakerk, vr. 26 april, 19.30 uur, gemeentekoor Sela, kinderprojectkoor, Gert-Jan Schipper, orgel; meditatie ds. J.B. Huisman; collecte voor JBGG-actie.

Espeet - Kerk Hersteld Herv. Gemeente, Vierhousterweg 71, zat. 20 april, 19.30 uur, jongerenkoor Elad, kinderkoor de Nachtegaaltjes; leiding ds. G. van Manen; collecte voor Melville-Knox Highland School (Schotland).

Hilversum - Kerk Geref. Gemeente, zat. 20 april, 19.30 uur, samenzang en

div. instrumenten; meditatie: ds. M.T. Al-Chalabi; collecte voor JBGG-actie.

Opheusden - Kerk Geref. Gemeente, zat. 27 april, 19.00 uur, psalmzangavond met orgel, trompetten, dwarsfluit en solist; collecte voor Bijzondere Noden.

Zaltbommel - Maartenskerk, zat. 27 april, 19.30 uur, psalmen zingen op Koningsdag, Pieter Heykoop, orgel; leiding ds. C. van Krimpen; collecte t.b.v. Wittenbergzorg Zorg aan huis.

Kerkdiensten

ZONDAG 21 APRIL 2024

Aagtekerke 9.30 uur ds. M. Karens;
Aalburg 15.00 uur ds. C. Sonneveldt;
Alblasserdam 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser;
Arnhem 18.30 uur ds. J.B. Huisman;
Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn;
Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 16.30 uur ds. W.A. Zondag; **Berkenwoude** 15.00 uur ds. C. Hogchem; **Bodegraven** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen;
Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Burgh-Haamstede** 18.30 uur ds. H. Brons; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Deventer** 14.30 uur ds. J. Beens;
Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 19.00 uur ds. B. Labee; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. G.J. van Aalst; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuzen** 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure;
Goes 9.30 en 18.00 uur stud. J. Janse; **Gorinchem** 18.00 uur stud. J.C.

Kriekaart; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hoedekenskerke** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur ds. W. Silfhout; **Kamperland** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 15.00 uur ds. M. Blok; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 en 14.30 uur stud. R.T. Michielse; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 18.30 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Marknesse** 9.30 en 15.30 uur ds. G. van Manen; **Meeuwen** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. K. Boeder; **Middelburg-Centrum** 9.30

uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur (H.D.) ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Naaldwijk** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Nieuwe-Tonge** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Nieuwerkerk** 18.00 uur stud. R.T. Michielse; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oostburg** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Oosterland** 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Oostkapelle** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. H. Brons; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Oude-Tonge** 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Poederoijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveldt; **Poortugaal** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Poortvliet** 10.00, 14.30 en 18.00 uur stud. W. de Jong; **Puttershoek** 10.00 uur (H.A.) ds. W.A. Zondag en 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 (H.D.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur ds. G.W.S.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 17.00 uur ds. R. Kattenberg; **Rotterdam-Centrum** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 (Belijdenisdienst) en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Soest** 9.30 en 15.00 uur stud. J. Kroon; **Spijkenisse** 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Sprang-Capelle** 9.30 en 15.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 15.00 uur stud. J. Janse; **Terwolde-De Vecht** 14.30 uur ds. A.T. Huijser; **Tholen** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westzaan** 10.00 uur (H.A.) ds. G. Heijkamp en 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Wierden** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Woerden** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; **Zeist** 18.30 uur stud. J. Kroon; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 23 APRIL 2024

Dirksland 19.30 uur (voor de zending) ds. S. Maljaars; **Ede** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Herkingen** 19.30 uur (Belijdenisdienst) ds. K. Boeder; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. G. van Manen; **Kortgene** 19.30 uur ds. A.A. Brugge; **Nijkerk** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 24 APRIL 2024

Aalburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Amersfoort** 19.30 uur ds. W. Visscher;

Barneveld-Centrum 15.00 uur (huw. bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Beekbergen** 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; **De Valk-Wekerom** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Drachten** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Gorinchem** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Goudswaard** 19.30 uur ds. J. Schipper; **Hilversum** 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Klaaswaal** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Meeuwen** 19.30 uur ds. G. Hoogerland; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. A. Schot; **Nisse** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Oostvoorne** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Oppendoes** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Ridderkerk** 13.00 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Soest** 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Terneuzen** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Terwolde-De Vecht** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan; **Veen** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 15.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Vlaardingingen** 19.30 uur ds. J. IJsselstein; **Westzaan** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Zwolle** 19.30 uur ds. G. Beens.

DONDERDAG 25 APRIL 2024

Alblasserdam 19.30 uur ds. F. Mulder; **Barendrecht** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. G. Beens; **De Valk-Wekerom** 13.30 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. W. Visscher;

Naaldwijk 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Opheusden** 19.30 uur (bidstond PS Noord-West) ds. P. Mulder; **Ouddorp** 19.30 uur ds. J. Beens; **Poederloijen** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Sprang-Capelle** 19.30 uur stud. W. de Jong; **Veenendaal** 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Werkendam** 13.45 uur (huw.bev.) ds. H.J. Agteresch.

VRIJDAG 26 APRIL 2024

Rhenen 14.00 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; **Terneuzen** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.E. Brijder; **Urk** 15.45 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; **Yerseke** 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 21 APRIL 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

ELSPEET: Welkom op de Veluwe bij **B&B No35**. Overnacht mét of zonder ontbijt. Dit jaar ook **week/weekend verhuur mogelijk zonder ontbijt**.
www.bb35elspeet.nl / 0633010623

Gevraagd door oudere dame (paar keer per jaar): **kamer/overnachting** bij alleenstaande vrouw. Omgeving Gouda-Opheusden-Rijssen-Barneveld-Veenendaal-Elspeet. Tel. 06-43117516

Tot rust komen? Verblijf 'In de Luwte'. Sfeervol gastenverblijf 2-4 pers, aan het water, Alblasserwaard. B&B mogelijk, wk 17 nog vrij. 06-42397769 / indeluwte@kliksafe.nl

PSALMZANGAVOND op KONINGSDAG
D.V. ZATERDAG 27 APRIL
ST. MAARTENSKERK - ZALTBOMMEL
Toegang vrij! - Organist: Pieter Heykoop
19.30 uur - Leiding: Ds. C. van Krimpen
Col.: t.b.v. Wittenberg Zorg aan Huis

Gezocht: oppas 1 kind. 1 ochtend per week, evt. incl. schoonmaakwerk.
Te **Arnemuiden**. 06-28128271

NIEUW: Stijlvolle en luxe vakantiewoning voor 4 personen aan de bosrand in **ELSPEET**. Voor meer info: 0653905570

Op vakantie of er even tussenuit?
Welkom in ons vakantie-appartement voor 2 personen tussen Middelburg en Veere, www.kleinsintjan.nl

*Want ik weet, mijn Verlosser leeft.
Job 19 vers 25a*

Na een veelbewogen leven, waarin vreugde en verdriet elkaar hebben afgewisseld, is door de Heere van ons weggenomen mijn geliefde man, onze geliefde vader, schoonvader, opa en overgrootvader

Daniël Willemsen
echtgenoot van Gijsbarta Sophia Blom

Kesteren, 3 oktober 1930

Veenendaal, 6 april 2024

Veenendaal (verpleeghuis De Meent): G.S. Willemsen-Blom

Lieren: Henna van 't Hul-Willemsen
Jan van 't Hul

Josanne

Zeist: Liesbeth Willemsen
Jaco Kremer

Laura en Martijn

Leonie en Paul

Ede: Daniëlla Vossen-Willemsen
Han Vossen

Frédérique Elvira

Cédric Jonathan

en achterkleinkinderen

Onze dank en waardering gaan uit naar de medewerkers van verpleeghuis De Meent, afdeling Castorlaan, die mijn man, onze vader en opa met veel liefde, zorg en toewijding hebben omringd.

Correspondentieadres: Molenstraat 7
6711 AW Ede

De rouwdienst en de begrafenis hebben donderdag 11 april in besloten kring plaatsgevonden.

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

Ruime **vakantiewoningen** in de mooie **Duitse Pfalz**. Meer info: www.beth-etham.de of 0049-6385-9255577 (vaste net) of 0049-151-57262272 (mobiel met whatsapp). We spreken Nederlands!

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping! Safaritent/stacaravan/kampeerplaats. Kijk op www.dewelblok.nl Tel. 0111-482523

Er even tussenuit? Ruim 4 persoons chalet met veel privacy te huur op een rustig park in Uddel. Voor info: 0577-401231 of 06-28079258

Nieuw in de Ablasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030
WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

Terlouw Parket Ede, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**. Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Op vakantie naar Canada? Kijk op www.CanadianHolidayRentals.ca voor **accommodaties** en **autoverhuur**.

Welkom in onze **B&B in Elspeet!** Vlakbij bos en hei. Info: 06 13450569 www.bbochtendgloren.nl

Van der Starre B.V. is in Boskoop op zoek naar een **interieurverzorg(st)er voor 8-16 uur per week**.

De werkuren kunnen in overleg flexibel worden ingedeeld in dagdelen, avonden of op zaterdagen.

Taken: Het schoon en representatief houden van ons kantoor, sanitair en kantineruimte met daarbij alle behorende taken.

Geïnteresseerd?

Zie de uitgebreide vacature op www.starre.nl/werkenbij/

Solliciteer door een sollicitatiebrief met een CV op te sturen naar personeel@starre.nl

Te huur van 30/08-16/09 onze vrijstaande woning, met grote besloten tuin aan de rand van **Uddel**. Slaapkamer, badkamer beneden. Liefst echtpaar. Tel. 0645829324

Resp-X - snelwerkend kruidentablet (NeoLife): geeft pollen minder kans, verzacht branderige ogen, helpt om vrijer te ademen. April-aanbieding. Komme 06-34826766 www.naturalhealthproducts.nl

Achterhoek Zoekt u voor een paar fijne dagen een gemoedelijk en rustig **B&B**? Bij ons in de Oude IJsselstreek, tegen de Duitse grens aan, bent u van harte welkom. Voor meer info kunt u mailen naar: indefruittuin@hotmail.com

't Kotje Ouddorp Ons mooie 4-persoons chalet op het rustig gelegen park Haayse Bos is nog beschikbaar in de mei- en zomervakantie. Boek nu via www.tkotjeouddorp.nl

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

B buitenpraktijk Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

 44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rp nederland.nl

www.rpnederland.nl

PROBLEMEN MET VERSLAVING?

Wacht niet langer!
Er is hulp!

Voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 - 0601964 www.addisa.nl

LM VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

VOGG... AL 65 JAAR MUZIEK VOOR KERK EN HUIS

Voor kerkenraden EXAMENCOMMISSIE
Voor advies bij de selectie en benoeming van organisten

ORGELBOUWADVIESCOMMISSIE
Bij aanschaf, bouw of onderhoud van het orgel

MODELINSTRUCTIE
Voor de aanstelling van organisten

Voor organisten en andere muzikliefhebbers KERK & MUZIEK Ons tweemaandelijkse blad

BUNDELS met Psalmbewerkingen

CURSUS Kerkelijk Orgelspel

Allerlei **ACTIVITEITEN**

Meer informatie of bladmuziek bestellen?
www.kerkenmuziek.nl of mail naar info@kerkenmuziek.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Basisscholen opgelet!
Tekenen nu in voor **verbeterde studieplanner** afgestemd op voortgezet onderwijs. Meer info? info@ramshoorn.nl

Nieuw! Vakantiewoning in Aagtekerke (Zeeland) 4 pers. Nog vrij tot 29 mei, wk 25 t/m 29 en vanaf 23 augustus. Voor info bel of app 06 48403720

Last van stress of voel je je opgebrand?
Zoek je deskundige hulp waar je snel terecht kunt?
www.carienvandenberg.nl

Stolk Orgels

- huiskamerorgels
- kerk- en zaalorgels
- maatwerk
- verhuur
- reparatie
- onderhoud

Nieuwerkerk a/d IJssel • Vrijheidslaan 55
Krabbendijke • Oostpolderweg 1s
0180 31 56 52 • www.stolkorgels.nl

 Praktijk den Uij

- ✓ HULPVERLENING
- ✓ COACHING
- ✓ TRAINING
- ✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuij.nl
I www.praktijkdenuij.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Hecht team, zelfde principes.

diele manschip per

Kom werken in Alblasserdam, Nijkerk of Kapelle.

- Assistent-accountant
- Relatiebeheerder
- Salarisadministrateur

dielemanschipper.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611 154
Waardenburg 0418 - 652 039
Werkendam 0183 - 701 017
Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland 0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Opportunities in NRCEA Schools

The NRCEA is an organization representing 16 schools of the NRC (GerGem) and RCNA (GerGeminNed). Throughout the years, there has always been a great need for teachers. If you have a love for the truth as heard in our congregations and a desire to instruct the rising generation in an English-speaking setting, consider taking up contact with us.

General inquires can be directed to the NRCEA Coordinator, Paul Verhoef (pverhoef@nrc.education).

Please visit advertising.nrcea.education for an up-to-date listing of job openings in NRCEA schools as well as links to the school websites for more information about the positions and the schools.

Username: advertising@nrcea.education Password: **Schooljobs!**

16 NRCEA Schools:
8 in America
7 in Canada
1 in New Zealand

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T **0318 - 526641** E info@phvanderleer.nl
M **06 - 46376232** W www.phvanderleer.nl

ISMAËL FAMILIEDAG
D.V. ZA. 18 MEI 2024

10.00 - 13.00 uur
Gratis toegang
Gomarus - Gorinchem

Ismaël
Evangelie voor het Midden-Oosten

THEMA
'DE WOESTIJN ZAL BLOEIEN'

stichting-ismael.nl/acties

Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
T 0548 540 053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:

Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)

De Saambinder: www.desaambinder.nl

Adviesplein gemeente en gezin:

www.gemeenteengezin.nl

Studenten: www.werkgroepstudenten.nl

Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Pakpapier

De zegen van een stukje kaas

City of London, 1831. In de winkelstraat loopt een man de cheese-shop binnen om kaas in te slaan. Na het wegen op de balansweegschaal wordt het gekochte ingepakt. Een gescheurde bladzij uit een versleten boek dient als pakpapier, want sealen en plastic verpakking kent men in de negentiende eeuw niet. Hoe eenvoudig kan het leven zijn...

Bij het opruimen van de boodschappen in huis valt het oog van de man spontaan op het bedrukte pakpapier. Leest hij goed? 'Pause, my soul, and ask the question, Art thou ready to meet God?' 'Rust even, mijn ziel, en stel de vraag: ben je bereid om God te ontmoeten?'

Als een bliksemschicht slaan die woorden in. Met één zin overtuigt de Heilige Geest hem van zijn zonde. Hij doorziet zijn lot en wordt schuldenaar voor God. Na verloop van tijd mag hij Christus, de Parel van grote waarde, vinden. De korte 'preek' op het pakpapier, het geringe zaadje in Gods hand, doet in stilte Gods werk en wordt tot eeuwige zegen.

Onder de dichtregels staat: William Gadsby. Deze dichter-dominee is 18 jaar jong als hij bekeerd wordt. Hij mag jarenlang Gods Woord brengen aan duizenden mensen in Manchester en omgeving. Zijn leven is Christus, zijn sterven gewin. De laatste woorden zijn: 'Ik zal bij Hem zijn. Overwinning, overwinning, overwinning voor eeuwig. Vrije genade, vrije genade, vrije genade!'

Nog steeds worden Gadsby's Hymns (1156 liederen!) met zegen gezongen in Engelse kerken en gezinnen. De Heere bekeert soms duizenden mensen op één dag (Pinksteren). Maar er is niet minder blijdschap in de hemel over één zondaar die zich bekeert. Al is het maar door middel van een stukje pakpapier.

Rust even, mijn ziel, en stel de vraag: ben ik bereid? ♦

Leestip: [Markus 4:26-34](#)

▶ Winkelstraat City of London, 1831

Uit:

Het levenslied van Robert

'Er is een brief gekomen van tante Clarence', zegt Elisa onder het ontbijt tegen haar broer. Ze begint meteen te lezen.

'Beste neef en nicht. Ik hoop dat jullie het goed maken. Elisa, zorg je ervoor dat Robert zich niet te druk maakt? Hier is groot nieuws van Clarence Cottage. Maria, Charlotte en Georgiana zijn klaar met hun studie. We hopen jullie spoedig weer te ontmoeten!'

'Ik ben benieuwd hoe de nichten eruit zien', zegt Elisa. 'Ze waren vroeger al zulke dametjes!' Robert denkt even na voordat hij antwoord geeft. 'Ik kreeg een uitnodiging om een evangelisatietocht te maken naar Noord-Engeland. Het schijnt daar heel droevig te zijn wat het geestelijk leven betreft. Ik heb beloofd mee te zullen gaan, dus het bezoek aan Ruthwell zal nog even moeten wachten.'

Zoals beloofd gaat Robert met vier andere predikanten op weg naar Newcastle in het noorden van Engeland. Ze mogen er nuttig werk doen in een landstreek vol onkunde en donkerheid. Toch vindt Robert gelegenheid om op de terugweg langs Ruthwell te gaan, waar zoveel jeugdherinneringen liggen.

Als hij in zijn predikantenkostuum het erf oploopt, zwaait de voordeur al open.

'Ha, daar hebben we onze neef, meneertje Perfect', roept Georgiana. Een zware parfumgeur waait hem tegemoet als de meisjes hem uitgebreid begroeten. Robert laat niet merken dat hij hen nauwelijks herkent in hun waaierende japonnen.

Als ze samen aan de thee zitten komen de verhalen los. 'De grote steden in Europa zijn geweldig', zegt Maria. 'Nu weten we tenminste wat er in de wereld te koop is en wat de cultuur allemaal te bieden heeft!'

'En heeft je dat rijker gemaakt?' vraagt Robert. 'Natuurlijk. Wat is er in Ruthwell nou te beleven? We kennen je bijna niet terug, neef. Mag je eigenlijk nog lachen als je dominee bent? Bah, niks voor mij.' 'Ik stel voor dat we morgen een wandeling in de buurt maken. Ik merk dat we elkaar heel wat te vertellen hebben', zegt Robert rustig. ♦

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Kinderloos

Psalm 127 schrijft dat kinderen 'een erfdeel des HEEREN' zijn. Maar de Heere schonk ons geen kinderen en er is weinig aandacht voor ons verdriet. Wilt u erover schrijven?

Verlangen

Elk echtpaar heeft verwachtingen van het huwelijksleven. Dat is natuurlijk niet verkeerd. Maar laten we wel eerlijk zijn: om 'der zonden wil' zijn er vele teleurstellingen en verdrietelijkheden. Het uitnemendste van de ongeveer zeventig of tachtig jaar die 'sterken' of 'zeer sterken' op aarde mogen zijn, is moeite en verdriet. Alle zegeningen die we ontvangen, zouden ons meer moeten verwonderen! We zijn teleurgesteld als onze verwachtingen niet uitkomen en vinden het aan de andere kant maar gewoon als onze verwachtingen en idealen wel uitkomen. We zijn van nature rechthebbend en dat moet ons schuld voor God worden... In Psalm 127 vers 3a lezen we zo treffend: 'Zie, de kinderen zijn een erfdeel des HEEREN'. De verklaring hiervan is dat God hen tot ouders maakt aan wie Hij deze eer wil bewijzen. Calvijn (1509-1564) legt het zo mooi uit in zijn Bijbelcommentaar: 'Sálomo verklaart dat diegenen tot vaders (en moeders, B.L.) gemaakt worden, aan wie God deze eer wil bewijzen'. In de kantlijn willen we ook graag deze woorden van de reformator doorgeven: 'En voorzeker zou het voor velen gelukkiger zijn kinderloos of onvruchtbaar te wezen, dan vele kinderen te hebben, die slechts smart en tranen veroorzaken'. Het onthouden van kindervreugde kan ook het onthouden van kinderverdriet zijn.

Verzuchting

In de mail die we ontvingen, proefden we veel verdriet over de weg die de Heere met dit kinderloze echtpaar gaat. Maar ook werd uiting gegeven aan het gevoel dat er weinig begrip is voor het diepe gemis van de kinderzegen. Het is goed dat ambtsdragers óók deze doelgroep in het openbare gebed de Heere voorleggen. Daarbij kan eveneens gedacht worden aan echtparen die de *hernieuwde* kinderzegen missen. Bijzonder gepast is de voorbede als de Heilige

Doop bediend wordt en de gedachten van ongehuwden en kinderloze echtparen zich zullen vermenigvuldigen. Ook het meeleven bij pastorale bezoeken zal echtparen goed doen.

We wijzen kinderloze echtparen op 'De Reformatorische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen' (Revoke, www.revoke.nl), die regelmatig samenkomt om ongewenste kinderloosheid bespreekbaar te maken en het verdriet te delen.

Allermeest wijzen we op de gestalte van Hanna (1 Samuël 1). Haar ziel was 'bitterlijk bedroefd' na jarenlange kinderloosheid. Maar we lezen van haar: 'zo bad zij tot den HEERE en zij weende zeer' (1 Sam. 1:10b). En we horen ook van het diepe verlangen achter de kinderwens: 'En zij beloofde een gelofte en zeide: HEERE der heirscharen, zo Gij eenmaal de ellende Uwer dienstmaagd aanziet en mijner gedenkt en Uw dienstmaagd niet vergeet, maar geeft aan Uw dienstmaagd een mannelijk zaad, zo zal ik dat den HEERE geven al de dagen zijns levens, en er zal geen scheermes op zijn hoofd komen'. De ambtsdrager Eli vergiste zich toen hij deze bidster (die zonder hoorbare stem in de tabernakel was) stevig aansprak. Maar hij veranderde merkbaar van houding en woorden toen hij iets van het diepe verdriet peilde. Ongetwijfeld heeft Eli de ware Godsvreze in het hart van deze treurende Hanna mogen opmerken. En de Heere geve de vervulling ook anno 2024 - naar Zijn wil en welbehagen - van de hartelijke wens die hij uitsprak: 'Ga heen in vrede, en de God Israëls zal uw bede geven, die gij van Hem gebeden hebt'. Als de kinderzegen onthouden blijft, mag het verlangen sterk zijn dat het 'Kind van Bethlehem' in het hart geboren mag worden. Of dat, bij de oefeningen in het leven des geloofs, de gemeenschap met Immanuël praktisch mag zijn. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.